

Таблиця 1

Переваги та недоліки присутності кредитних спілок та державне регулювання їх діяльності на фінансовому ринку України

	Переваги	Недоліки
Кредитні спілки	-джерело фінансової допомоги, підтримка приватного підприємництва; -здатність адаптувати свою діяльність до великої кількості змін у законодавстві до потреб великої кількості членів спілок за відсутності державної підтримки; -навчання фінансової грамоти населення	-недосконалість чинного законодавства; -реалізація ризикової ринкової політики та сумнівних фінансових схем як одна з причин припинення діяльності багатьох кредитних спілок ; -порушення прав своїх членів сприяли негативному іміджу кредитних спілок.
Державне регулювання	-соціально відповідальна ринкова політика, єдність з громадою; -значний потенціал розвитку кредитної кооперації в Україні.	-недосконала політика державного регулятора щодо нагляду за кредитними спілками; -орієнтація державної політики на підтримку банківського сектору України -відсутність фонду гарантування вкладів членів кредитних спілок який гарантується державою

Джерело: узагальнено автором.

Отже, як видно з табл. 1, на сучасному етапі існують підстави стверджувати, що недоліки в діяльності з кредитних спілок значно домінують над позитивними рисами в системі державного регулювання цих фінансових інститутів. При цьому підкреслимо, що окремі проблеми функціонування кредитних спілок в Україні лежать за межами суто економічних відносин і визначаються соціальними та ментальними суперечностями.

Для України поки є характерною ситуація, за якої відбувається скорочення кількості кредитних спілок, що можна пояснити істотним погіршенням їх фінансового становища в 2008–2010 рр. в наслідок кризових явищ в державі. На ринку залишається високим рівень проблемних кредитів та наявність кредитних спілок, які з різних причин не виконують своїх зобов'язань перед своїми членами. Водночас, працює багато спілок, які ніколи не припиняли кредитування, навіть під час кризи, й не мали проблем з виплатами. Здебільшого, такі кредитні спілки дотримуються консервативної кредитної політики, їхній стан стабільний. Нині в Україні в системі кредитної кооперації, загальні активи перевищують 2,5 млрд. грн., що об'єднує понад мільйон громадян [11]. Така тенденція свідчить про попит на послуги кредитних спілок, оскільки головною метою кредитних спілок є забезпечення доступу до фінансових ресурсів для широких верств населення.

Водночас, на наше переконання, саме розбудова системи кредитної кооперації в Україні здатна стати тим стрижнем, навколо якого формуватиметься державна політика щодо стабілізації (регулювання) та підтримки діяльності кредитних спілок (рис. 1).

Рис.1. Система розбудови кредитної кооперації в Україні

Джерело: побудовано автором.

Формування системи державних заходів щодо регулювання та підтримки кредитних спілок, з одного боку, зумовить спроможність виконувати свої фінансові зобов'язання перед вкладниками, а з іншого – створить необхідне підґрунтя для регулювання їх діяльності та підтримки з боку держави.

В Україні однією з основних проблем у діяльності кредитних спілок є захист прав їхніх вкладників. Існує потреба в невідкладних заходах з боку законодавчої влади в запровадження рекомендацій з питань усунення причин ошуканих вкладників кредитних спілок. Наявні механізми вирішення конфліктів, які виникають між споживачами та надавачами фінансових послуг є неефективними та потребують додаткових витрат. Населення недостатньою мірою володіє інформацією про свої права та обов'язки як споживачів фінансових послуг, тому під загрозою опиняються соціально незахищені категорії населення, зокрема пенсіонери.

Крім того, варто відзначити, що в Україні відсутній механізм системи захисту прав споживачів, що, відповідно, зумовлює необхідність його розробки на основі узагальнення підходів до системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг (табл. 2).

Методичні підходи до формування механізму захисту прав споживачів на ринку фінансових послуг України

Ключові аспекти	Можливі варіанти їх формування
Мета	Забезпечення балансу прав і обов'язків фінансових установ і споживачів фінансових послуг, а також забезпечення гарантії недоторканості прав споживачів фінансових послуг
Принципи	<ul style="list-style-type: none"> - справедливість - державне регулювання - прозорість розкриття інформації - підвищення рівня фінансової грамотності - захист персональних даних - належний рівень конкуренції
Основні завдання	<ul style="list-style-type: none"> - захист прав споживачів фінансових послуг - підвищення рівня інформаційної прозорості, фінансової грамотності та обізнаності споживачів фінансових послуг - підвищення рівня інформаційної прозорості доступу споживачів з метою забезпечення можливості вільного та належного їх вибору - розроблення ефективного й доступного механізму врегулювання спорів між надавачами та споживачами фінансових послуг - розроблення механізму захисту споживачів від ризиків, пов'язаних з отриманням фінансових послуг

Джерело: узагальнено автором.

Таким чином, формування вищезазначених методичних підходів до механізму захисту прав споживачів на ринку фінансових послуг може бути підставою для недопущення порушення їх законних прав та інтересів, а також підвищення фінансової грамотності населення. Відтак, цей механізм запобігатиме застосуванню дискримінаційної практики у діяльності кредитних спілок щодо споживачів.

На ринку фінансових послуг спостерігається низький рівень інформаційної прозорості, оскільки надавачі послуг не надають повної, достовірної інформації про вартість і умови надання таких послуг та пов'язані з ними ризики й переваги.

Обґрунтуємо окремі пропозиції щодо інформаційної прозорості про діяльність кредитних спілок в Україні. Насамперед зазначимо, що чинною нормативно-правовою базою передбачено досить непрозору систему інформування учасників ринку фінансових послуг, оскільки вона не містить контролю регуляторних органів за рекламою й вимог до забезпечення прав споживачів на повну та достовірну інформацію щодо послуги.

Розглядаючи питання щодо інформаційної прозорості фінансових послуг, на нашу думку, необхідно реалізувати на законодавчому рівні питання рекламної інформації про діяльність кредитних спілок (табл. 3.), оскільки використовуючи недостатню фінансову грамотність споживачів, компанії які не відносяться до фінансових установ, даючи неправомірну рекламу, вводять в оману громадян, завдаючи суттєвої шкоди їхнім фінансовим інтересам та діловій репутації фінансових установ, які здійснюють свою діяльність правомірно. Така негативна практика суттєво знижує імідж кредитних спілок і, головне, шкодить фінансовому ринку України, погіршує інвестиційний клімат у державі.

Таблиця 3

Рекомендовані зміни до нормативно-правової бази до Закону України «Про рекламу» щодо діяльності кредитних спілок

№ з/п	Запропоновані заходи	Позитивний вплив
1.	Впровадити у законодавство про фінансові послуги поняття «необхідна, достовірна інформація про умови надання споживачеві фінансових послуг» та відповідальність за ненадання такої інформації	Створення сприятливих умов для зменшення зловживань з боку кредитних спілок, які використовують недостатню фінансову грамотність споживачів
2.	Впровадити у законодавство стосовно реклами послуг, пов'язаних з залученням коштів населення, норму, що така реклама не повинна містити розмірів очікуваних дивідендів та розміри майбутніх прибутків, а повинна містити номер ліцензії, дату її видачі та найменування органу, який видав цю ліцензію для окремої фінансової установи	Усунення порушень з боку установ, які надають неправомірну рекламу

Джерело: складено автором згідно з Законом України «Про рекламу» та Законом України «Про кредитні спілки» та нормами Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» за даними Всеукраїнської асоціації кредитних спілок.

Реалізація запропонованих заходів про особливості розміщення реклами кредитними спілками підвищить рівень впевненості громадян щодо захищеності їх інтересів та прав як споживачів фінансових послуг, а також відбудеться ліквідація проявів недобросовісної поведінки на ринках фінансових послуг щодо споживачів.

На нашу думку, з метою створення сприятливих умов для поліпшення ділового клімату в діяльності кредитних спілок слід внести такі зміни до чинної

нормативно-правової бази в частині вдосконалення діючого нормативно-правового забезпечення (табл. 4).

Таблиця 4

Запропоновані зміни до нормативно-правової бази про діяльність кредитних спілок на фінансовому ринку України

№ з/п	Запропоновані заходи	Регуляторний вплив
1	Розробити положення про створення фінансового центру системи кредитної кооперації – кооперативного банку	Концентрація капіталів пайових внесків кредитних спілок, підвищення рівня їх загальної ліквідності та платоспроможності
2	Забезпечити належний нагляд через удосконалення пруденційного нагляду за діяльністю кредитних спілок.	Встановлення вимоги до системи управління та контролю кредитних спілок, аудиторів, які здійснюють їх аудит, висвітлення інформації щодо їх діяльності, реклами кредитних спілок та умов її розповсюдження
3.	Розширити перелік фінансових послуг, що надаються кредитними спілками	Можливість залучати кошти населення у сільській місцевості, а також залучати до дешевих кредитів суб'єкти підприємницької діяльності
4.	Започаткувати систему гарантування вкладів членів кредитних спілок, яка гарантується державою	Забезпечення повного виконання зобов'язань перед членами кредитних спілок по виплаті їхніх вкладів та нарахованих процентів

Джерело: складено автором згідно з Законом України «Про кредитні спілки» та нормами Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Отже, необхідно обирати наступні напрями у вдосконаленні діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку, що забезпечують досягнення соціальної справедливості при здійсненні надання ними фінансових послуг. Передусім це стосується створення умов для створення основного фінансового центру системи кредитної кооперації – кооперативного банку, який надасть можливість шляхом об'єднання засновниками пайових внесків концентрацій їх капіталів, а відтак підвищить рівень їх загальної ліквідності та платоспроможності. За умов реалізації такого фінансового центру системи кредитної кооперації можна здійснювати рефінансування, диверсифікацію ризиків, отримати доступ до міжбанківської системи розрахунків, мати змогу забезпечувати перекази коштів у межах платіжної системи.

Характеризуючи запровадження належного нагляду через удосконалення пруденційного нагляду за діяльністю кредитних спілок, слід відзначити, що спеціальний уповноважений орган виконавчої влади, крім вимог, установлених Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [2], отримує можливість встановлювати вимоги (рис. 2).

Вимоги спеціального уповноваженого органу до кредитних спілок				
Поширення підходів до системи управління й контролю	Забезпечення належного рівня капіталізації, ліквідності та рентабельності діяльності	Визначення переліку інформації, яка повинна бути доступною для членів кредитних спілок	Застосування загальних умов розповсюдження реклами	Розширити вимоги до аудиторів, які мають право здійснювати аудит кредитних спілок

Рис. 2 Вимоги до системи управління та контролю за діяльністю кредитних спілок

Джерело: побудовано автором.

Встановлення зазначених вимог, а також контроль та нагляд за їх дотриманням з боку держави створить умови для захисту прав споживачів фінансових послуг, що надаються кредитними спілками.

Стосовно рекомендацій щодо розширення переліку фінансових послуг, що надаються кредитними спілками, слід зазначити, що такі зміни дадуть можливість: здійснювати відкриття та ведення поточних рахунків для своїх членів, виступати членом платіжних систем та здійснювати переказ коштів відповідно до законодавства; розміщувати тимчасово вільні кошти в державні цінні папери або іпотечні цінні папери, перелік яких устанавлюється уповноваженим органом державної влади; здійснювати рефінансування власної діяльності з надання іпотечних кредитів, крім емісії структурованих іпотечних облігацій та іпотечних сертифікатів, із залученням спеціалізованої іпотечної установи; надавати послуги факторингу. Реалізація розширення переліку цих фінансових послуг дасть можливість залучати кошти фізичних осіб у сільській місцевості, де не вигідно працювати банкам, а також залучити до дешевих кредитів суб'єкти малого підприємництва та кооперативні утворення. Слід врахувати той факт, що на сьогодні кредитні спілки є чи не єдиними фінансовими установами, що кредитують малі сільські господарства.

Розглядаючи напрями реформування діяльності кредитних спілок слід також враховувати що з'являються кредитні спілки, неспроможні виконувати зобов'язання перед своїми членами. Такі кредитні спілки підлягають цивілізованому виведенню з ринку з урахуванням інтересів їхніх членів. На наше переконання, тут може слугувати досвід виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків з відшкодуванням їхнім вкладникам коштів за рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. А відтак є потреба у створенні системи обов'язкового гарантування вкладів членів кредитних

спілок, шляхом створення законодавчих та інституціональних умов для включення кредитних спілок до банківської системи гарантування вкладів, яку здійснює Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Можливість приєднання українських кредитних спілок, які працюють з депозитами, до існуючого банківського Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на сьогодні більш перспективна, ніж створення окремого фонду. Оскільки активи кредитних спілок і депозитний портфель не такі вже й великі, відповідно спілки не зможуть швидко накопичити достатньо ресурсу, щоб перекрити адміністративні витрати та мати реальну можливість відшкодування вкладів.

Наслідками реалізації впровадження діяльності такого Фонду для держави є забезпечення фінансової стабільності системи кредитної кооперації в Україні та підвищення рівня захисту найбільш уразливих верств населення від втрати ними своїх заощаджень, розміщених на депозитах у кредитних спілках у разі настання їх неплатоспроможності. Оскільки пріоритетним напрямом розвитку системи кредитної кооперації в Україні є захист інтересів громадян України – членів кредитних спілок, то діяльність такого Фонду дозволить отримати позитивні результати, зокрема посилення захисту майнових прав членів кредитних спілок та підвищення рівня довіри населення до кредитних спілок, збільшення кількості членів та капіталу кредитних спілок, а відтак зменшення соціальної напруги у суспільстві.

Неструктурованість ринку кредитних спілок також є значною проблемою. Наразі тут працює дві провідні асоціації, які об'єднують приблизно половину ринку. Інша половина кредитних спілок ніяк не задіяна в процесах самоконтролю ринку. З цією метою є необхідність внести зміни до нормативної бази щодо саморегулювання кредитних спілок (табл. 5).

Таблиця 5

Рекомендовані зміни до нормативно-правової бази
щодо саморегулювання кредитних спілок

№ п/п	Запропоновані зміни	Ймовірний позитивний вплив на діяльність кредитних спілок
1.	Запровадження чіткого територіального критерію діяльності кредитних спілок	Можливість створення кредитних спілок мешканцям кількох населених пунктів, які знаходяться на кордоні двох областей
2.	Розширення членства в кредитній спілці	Членами кредитної спілки можуть бути юридичні особи, а саме суб'єкти малого підприємництва, фермерські господарства, кооперативи, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), громадські організації (що мають місцевий статус) та релігійні громади. Такий підхід відповідає досвіду країн Європейського союзу, зокрема Німеччини

Джерело: складено автором згідно з Законом України «Про кредитні спілки» та нормами Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», за даними Всеукраїнської асоціації кредитних спілок.

Таким чином, якщо проаналізувати наведені у табл. 5 рекомендовані зміни нормативно-правової бази, які регулюють питання запровадження механізмів саморегулювання кредитних спілок, можна зазначити, що до основних напрямів, на яких необхідно сконцентрувати регуляторні можливості держави та саморегулювним організаціям, слід віднести такі: підвищення самоконтролю та самоуправління; ведення прозорості в ризиковій фінансовій та управлінській політиці цього сегмента вітчизняного ринку фінансових послуг; законодавче сприяння державних регуляторів розвитку кредитної кооперації в цілому, що сприятиме застосування ефективних стратегій в умовах жорсткої боротьби з банками, зважаючи на потреби населення.

Висновок. Отже, на підставі викладеного вище, можемо стверджувати, що існує необхідність у внесенні змін до чинної нормативно-правової бази щодо діяльності кредитних спілок, через:

- надання фінансової підтримки з боку Національного банку України;
- утворення Державного реєстру фінансових установ, а відтак перереєстрація кредитних спілок та ліцензування їх діяльності;
- мінімізування зловживання з боку керівництва кредитних спілок;
- впровадження через Всеукраїнську асоціацію кредитних спілок законодавчих ініціатив та утворення інфраструктури системи кредитних спілок;
- започаткувати Фонду гарантування вкладів членів кредитних спілок, гарантом якого виступає держава;
- підвищення фінансової грамотності та захист прав споживачів фінансових послуг в Україні;
- удосконалення пруденційного нагляду за діяльністю кредитних спілок.

Оцінюючи існуючу систему державного регулювання за діяльністю кредитних спілок, зазначимо, що її сучасний стан потребує концептуального вдосконалення в частині організації їхнього корпоративного управління та державного нагляду. Ще одним з пріоритетних напрямів розвитку діяльності кредитних спілок є впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності та опрацювання проектів нормативно-правових актів, рекомендації та вивчення міжнародного досвіду з вищезазначених питань.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 № 2908-III // [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III // [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>

3. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 270/96-ВР // [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>
4. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 16 січня 2004 року N 7 «Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» // [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04>
5. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 25 грудня 2003 року N 177 «Про затвердження Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04>
6. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від від 01.03.2011 № 111 «Методика формування та списання небанківськими фінансовими установами резерву для відшкодування можливих втрат за всіма видами кредитних операцій (за винятком позабалансових, крім гарантій), придбаними цінними паперами (у тому числі іпотечними сертифікатами з фіксованою дохідністю), іншими активними операціями згідно із законодавством, включаючи нараховані за всіма цими операціями проценти та комісії» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04>
7. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від від 22.06.2004 № 1099 «Положення про внесення інформації про кредитні спілки до Державного реєстру фінансових установ [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0847-04>
8. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від від 02.12.2003 № 146 «Щодо ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1225-03>
9. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від від 11.11.2003 № 116 «Про Перелік внутрішніх положень та процедур кредитної спілки» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1078-03>
10. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від від 02.08.2005 № 4404 [«Щодо визначення мети залучення кредитними спілками на договірних умовах кредитів банків, кредитів об'єднаної кредитної спілки, грошових](#)

[коштів інших установ та організацій»; \[Електронний ресурс\] // Верховна Рада України: \[сайт\]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0916-05>](#)

11.Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: [сайт]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/1059.html>

Подано до редакції 04 січня 2013 року

Рудая М.И.

Основные аспекты оптимизации государственного регулирования деятельности кредитных союзов

В статье обобщенно действующую практику государственного регулирования кредитных союзов и проанализировано влияние на результаты их хозяйственной деятельности. Определены направления оптимизации государственного регулирования для кредитных союзов. Обоснована необходимость реформирования действующего законодательства в деятельности кредитных союзов Украины.

Ключевые слова: кредитный союз, кредитная кооперация, капитал союза

Rudaya M.I.

Basic principles optimization of state regulation of credit unions

Summarizes current practice of state regulation of credit unions and processed impact on the results of their business. The directions optimization of state regulation for credit unions. The necessity to reform the current legislation for credit unions in Ukraine.

Key words: credit cooperation, credit union, capital

Рудая Марина Ігорівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансових ринків Національного університету державної податкової служби України.

УДК 330.341:332.021

Руженська Т.М.

ЗМІСТ ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті досліджено сутність процесу модернізації, різні підходи до визначення поняття модернізація. Проведено аналіз рівня інноваційних процесів у розвитку промисловості України та рівень залучення іноземних інвестицій у процес модернізації економіки країни.

Ключові слова: модернізація, процес модернізації, інновація, конкурентоспроможність, інноваційні процеси

Постановка проблеми. З переходом України до ринкових відносин очевидним став той факт, що наша країна відстає від провідних країн світу в соціальному, економічному та технологічному розвитку. Сучасні процеси економічного розвитку є визначальними в українському державотворенні – вони тісно пов'язані з модернізацією, внутрішньо економічною інтеграцією, що є передумовою сталого розвитку.

Для того, щоб розвиватися, зберегти конкурентоспроможність і, в решті-решт, просто вижити, нашій країні потрібна постійна модернізація.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що з кожним роком збільшується кількість праць вітчизняних і зарубіжних вчених, в яких розглядаються проблеми теорії та практики модернізації країн з різним рівнем соціального та економічного розвитку. Питання модернізації досліджувала низка дослідників, серед яких варто видокремити Р. Даля, Р. Бедікса, С. Глазьева, Є. Гонтмахтера, Р. Гринберга, А. Рубінштейна та ін.

Модернізація як соціокультурний мікропроцес має свою теоретичну основу, яку представляють теорії модернізації, на які великий вплив мали еволюціонізм, функціоналізм і дифузійнізм. Головний вклад у формування наукової концепції, яка пояснює макропроцес модернізації, тобто перехід від традиційного до сучасного суспільства, внесли О. Конт, Ч. Спенсер, К. Маркс, М. Вебер, Е. Дюркгейм, Ф. Тенніс. Г. Мейн. Теорії модернізації в їх класичній формі отримали наукове та суспільне визнання в 50-ті – середині 60-х рр. ХХ ст., коли велику популярність отримали роботи М. Леві, Е. Хагена, Т. Парсона, П. Бергера, Д. Аптера, Д. Лернера, У. Росту.

Вагомий внесок в проблематику модернізаційних процесів вітчизняної економіки в період формування її індустріальної структури зробили П. Мигулін, М. Туган-Барановський, В. Вітчевський та ін.; дослідженню ролі та місця іноземного капіталу в модернізаційних процесах значну увагу приділили сучасні дослідники: Т. Дерев'янкін, І. Довжук, В. Литвин, П. Лященко, О. Нестеренко, П. Рябченко та ін.

Мета статті. Метою статті є дослідження змісту процесу модернізації економіки як однієї з головних умов відбудови національної соціально-економічної системи, визначенні чинників, які впливають на її здійснення, розкриття особливостей в процесі національного державного будівництва.